

УДК 347.19:351

Надіра Ільницька,

старший викладач кафедри теорії та історії держави і права
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПРИВАТНОГО ПРАВА

Стаття присвячена аналізу сутності сучасного державного управління, а також дослідженню особливостей державного управління діяльністю юридичних осіб приватного права шляхом розгляду характерних рис державного управління, його принципів та функцій.

Ключові слова: державне управління, юридичні особи приватного права, ознаки державного управління, принципи державного управління, функції державного управління.

Проблемам державного управління, з'ясуванню його сутності, форм та методів здійснення, особливостям управлінських відносин та ряду інших питань присвячено значну кількість досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених. Причому основна увага приділяється питанням державного управління суспільними процесами, галузями суспільної діяльності (наприклад, управлінню в сфері економіки, соціального захисту, освіти, національної безпеки тощо).

Але не менш важливими є питання державного управління окремими учасниками суспільних відносин, якими є, зокрема, юридичні особи приватного права. Дотепер практично відсутні наукові розробки щодо державного управління діяльністю юридичних осіб.

Метою даної статті є визначення сутності державного управління діяльністю юридичних осіб приватного права. Для цього ми розглянемо зміст державного управління, його ознаки, принципи та функції; особливості конструкції юридичної особи в державно-управлінському контексті.

Взагалі управління — це керування кимось або чимось. Під управлінням у його загальному, родовому значенні мають на увазі вплив суб'єкта на об'єкт управління, що змінює положення, поведінку чи властивості об'єкта [1]; функцію організованих систем різної природи (біологічних, технічних, соціальних), що забезпечує їх цілісність, збереження структури, підтримку належного режиму їх діяльності [2]; впорядкування взаємозв'язків і взаємодії певної множини елементів або складових частин техніки, природи, суспільства чи самої людини [3].

Поміж інших видів управління (біологічного, технічного) особливе місце належить соціальному (суспільному) управлінню, яке існує в процесі взаємодії людей та їх колективів, спрямоване на впорядкування відносин у суспільстві, де і суб'єктами, і об'єктами управлінського впливу виступають люди та їх спільноти. В соціальній організації управління виступає як організуючий процес реалізації влади. Немає суспільства без управління, як і немає управління в суспільстві без пануючої волі, влади, авторитету [4]. Потреба в управлінні виникає тоді, коли необхідно об'єднати дії певної кількості людей заради досягнення певної мети. Управління являє собою засіб забезпечення спільної діяльності, умову її нормального функціонування.

Слід зазначити, що в юридичній літературі дуже часто, використовуючи поняття «управління», мають на увазі «соціальне управління», оскільки саме цей вид управління вивчається суспільними науками. Так, на думку Г. В. Атаманчука, управління — це цілепокладаючий, організуючий та регулюючий вплив людей на власну громадську, колективну та групову життєдіяльність, що здійснюється як безпосередньо (у формах самоуправління), так і через спеціально створені структури (державу, громадські об'єднання, партії, підприємства, асоціації, союзи тощо) [5]. Також це поняття трактують як особливу соціальну функцію, що здійснюється у відповідних державних чи недержавних формах спеціально створеною для цього групою органів [6]. Таким чином, ми можемо говорити про існування різних видів соціального управління.

Зважаючи на багатоаспектність та складність цього явища, вчені подають багато різних класифікацій соціального управління: одні вирізняють державне управління, де суб'єктом виступає держава, її органи, та громадське управління, що здійснюється об'єднаннями громадян, іншими недержавними організаціями [7]; інші, окрім зазначених видів, виділяють також муніципальне та корпоративне управління [8]; також існує поділ на державне та недержавне (куди включають муніципальне, громадське, комерційне) управління [9]. Деякі вчені поділяють управління на види за сферами суспільної життєдіяльності: на політичне (державне, муніципальне, громадське, партійне), економічне, соціальне, духовне, сімейне, судове [10]. Але в будь-якому випадку скрізь розглядається державне управління, оскільки впорядкування суспільних відносин, створення належних умов для співіснування різних людей, їх об'єднань та суспільства в цілому є основним призначенням сучасної держави і неможливе без її організуючого та регулюючого впливу. Крім цього, саме через здійснення управлінської діяльності держава виконує свої завдання та функції і знаходить свою реалізацію як така.

Процес державного, як і будь-якого іншого, управління полягає у здійсненні управлінського, керуючого впливу суб'єкта на об'єкт. Причому кожен з цих елементів є самодостатньою, самокерованою системою. Суб'єкт державного управління, як правило, визначається як система, наділена певною компетенцією та державно-владними повноваженнями, що дозволяють їй втілювати свою волю у формі керівних команд чи рішень, обов'язкових для виконання [11]. Суб'єктами виступають передусім органи виконавчої влади, посадові особи, службовці, наділені відповідними повноваженнями, також вповноважені недержавні суб'єкти. Об'єктами управління є керовані системи, щодо яких здійснюється управлінський вплив. До них відносять як сфери (економічна, соціально-культурна, адміністративно-політична) та галузі (промисловість, транспорт, охорона здоров'я, сільське господарство тощо) суспільного життя, так і різноманітні організації.

Управлінський вплив безумовно передбачає «підкорення» об'єкта волі суб'єкта. З цією метою суб'єкт державного управління наділений державно-владними повноваженнями, за допомогою яких реалізує во-

лю держави, її завдання та функції. Для об'єкта управлінських відносин веління суб'єкта є обов'язковими. Але, як справедливо зазначає професор Н. Р. Нижник, «об'єкти управління є в той же час суб'єктами державно-управлінських відносин і правовідносин в цілому, носіями прав та обов'язків. І тому органи державного управління, вступаючи з ними у взаємовідносини, не повинні порушувати прав керованих, а навпаки, мають сприяти реалізації їх прав» [12]. Основними суб'єктами є, безумовно, державні органи виконавчої влади, для яких державне управління є основним призначенням і основною сферою діяльності, але слід зазначити, що останнім часом до суб'єктів державного управління все частіше відносять недержавні органи та організації [13].

Що ж таке державне управління, в чому полягає його сутність та особливості, чим воно відрізняється від інших видів управління в соціумі? Взагалі сутність державного управління різні вчені трактують по-різному: одні вкладають у цю категорію характерні риси та ознаки державного управління (його необхідність, суспільну обумовленість та цільову спрямованість), інші — поняття, функції та форми державного управління, для деяких вчених видається неможливим розкрити сутність державного управління без визначення принципів його здійснення.

На нашу думку, для того щоб зрозуміти сутність, призначення державного управління, його відмінність від інших видів соціального управління, спочатку слід визначити характерні для нього ознаки (рисни). Як правило, виділяють такі [14]:

1) владний характер управлінського впливу держави — управлінський вплив спирається на силу та авторитет державної влади та забезпечується нею;

2) виконавчо-розпорядчий характер діяльності — основним напрямом є виконання; ця мета досягається використанням юридично-владних повноважень (розпорядництво);

3) підзаконність — здійснюється на основі і на виконання Конституції та законів; вторинне щодо законодавчої діяльності;

4) масштабність та універсальність — поширюється практично на всі сторони життя суспільства і держави;

5) системність — передбачає впорядковану взаємодію суб'єктів та об'єктів державного управління;

6) цілеспрямований, організуючий та регулюючий характер державного впли-

ву — управлінський вплив повинен мати точну практичну мету та напрям руху до неї; спрямовувати, організовувати взаємодію учасників процесу управління та регулювати їх діяльність;

7) безперервність та постійний характер діяльності.

Таким чином, державне управління є виконавчо-розпорядчою діяльністю, тобто, з одного боку, має виконавчий характер, його призначенням є проведення в життя та практична реалізація законів, а з іншого — юридично-владний (розпорядчий) характер, оскільки без необхідних державно-владних повноважень неможливо забезпечити виконання законів. Виконавча діяльність — це діяльність адміністративна, яка передбачає підпорядкування об'єкта управлінських відносин їх суб'єкту. Отже, управлінські відносини є субординаційними, владно-організаційними та розпорядчими [15].

Поняття державного управління різні вчені трактують по-різному, але слід зазначити, що існують два підходи до тлумачення цієї категорії: широке і вузьке розуміння державного управління. В широкому сенсі державне управління — це сукупність всіх видів державної діяльності, що її здійснюють усі органи держави (в тому числі, законодавчий, судові, правоохоронні тощо). У вузькому — це окремий вид діяльності держави, який здійснює певна частина державних органів; виконавчо-розпорядча діяльність органів виконавчої влади. Ми погоджуємося з більшістю вчених у тому, що найбільш виправданим і доцільним при вивченні явищ державного управління є використання останнього підходу, оскільки він якраз відображає сутність і специфіку державного управління як особливого виду діяльності держави.

Так, під державним управлінням розуміється заснована на законі організуюча, юридично владна діяльність органів виконавчої влади (апарату державного управління), яка полягає у безпосередньому керівництві соціально-політичним, соціально-культурним та господарським будівництвом [16].

Професор В. Б. Авер'янов визначає державне управління як нормотворчу і розпорядчу діяльність органів виконавчої влади з метою владно-організуючого впливу на відповідні суспільні відносини і процеси [17]. До сфери державного управління він також відносить так зване внутрішньоорганізаційне управління, що

здійснюється в апараті всіх державних органів як щодо самих цих органів, так і щодо підлеглих їм ланок, з метою забезпечення належного виконання покладених на них завдань, функцій та повноважень.

Державне управління також визначається як самостійний вид державної діяльності, що має організуючий, виконавчо-розпорядчий, підзаконний характер, що його здійснює особлива група державних органів (посадових осіб) щодо практичної реалізації функцій і завдань держави в процесі керівництва економічним, соціально-культурним та адміністративно-політичним будівництвом [18].

Російський вчений Г. В. Атаманчук дає більш загальне визначення державного управління як практичного, організуючого і регулюючого впливу держави на суспільну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, збереження чи перетворення, що спирається на його владну силу. І ми цілком поділяємо думку Г. В. Атаманчука про те, що «будь-яке визначення складного суспільного явища завжди умовне та обмежене, оскільки невідворотно залишає за межами характеристики якісь важливі елементи та взаємозв'язки» [19].

Аналіз більшості наукових позицій зводиться до того, що державне управління слід розуміти як окремий, самостійний вид державної діяльності, який здійснює певна частина державних органів — органи виконавчої влади. Така діяльність є владно-організуючою, виконавчо-розпорядчою та підзаконною. Як зазначає В. В. Цветков, необхідною умовою розкриття особливостей державного управління є розуміння його природної і безпосередньої єдності зі сферою здійснення виконавчої влади [20], оскільки саме ця гілка влади за своїм призначенням має управлінську спрямованість і для органів виконавчої влади державне управління є провідним напрямом діяльності. Таким чином, державне управління пов'язане зі здійсненням виконавчої влади.

Але, як зазначалося вище, на сьогодні державне управління фактично здійснюється не лише державними, а й недержавними органами. При цьому не слід забувати, що зміст державного управління полягає у реалізації завдань і функцій держави, і будь-який орган, що є суб'єктом державного управління, наділяється відповідними повноваженнями щодо реалізації державних завдань. Отже, поняття

тя державного управління має бути уточнене.

Як неодноразово зазначалося, на сьогоднішній день в юридичній науці мають місце різні підходи до розгляду та визначення державного управління, розуміння його сутності. На наш погляд, це пов'язано з декількома моментами.

По-перше, управління взагалі є категорією міжгалузевою, і на юридичний аналіз проблем державного управління вплинули та суттєво впливають не лише правові теорії (наприклад, теорії правової держави, соціальної держави, поділу влад), а й інші галузі знань, зокрема кібернетика, соціологія, політологія, менеджмент. Це призвело до того, що в юридичній науці, законотворчій та правозастосовній діяльності значення термінів «управління», «державне управління» розуміється по-різному.

По-друге, різниця підходів до цього поняття, про що зазначав В. Б. Авер'янов, пов'язана з його тлумаченням на різних теоретико-пізнавальних рівнях, використання різної методології досліджень. Зрозуміло, що це впливає з попереднього чинника і тісно з ним пов'язане.

По-третє, суттєво змінився характер управлінського впливу держави на суспільні процеси: в умовах ринкової економіки такий вплив вже не може бути односторонньо-владним, а адміністративно-примусові засоби, використання яких не виключається при управлінні суспільними справами, вже не є пріоритетними в цій діяльності. Все частіше застосовуються «м'які», непрямі методи впливу на суспільні відносини та процеси: дозволення та рекомендації, стимулювання, координація, спрямування діяльності, сприяння та надання допомоги тощо.

По-четверте, змінилася «розстановка сил», характер суб'єктно-об'єктної взаємодії в межах управлінських відносин. Суб'єктами державного управління, як зазначалося вище, виступають не лише органи держави, а й недержавні суб'єкти (органи місцевого самоврядування, об'єднання громадян, недержавні організації тощо), яким державою делеговано відповідні повноваження. Це відображає як процеси децентралізації державного управління, так і забезпечення конституційних прав людини і громадянина щодо участі в управлінні державою. Об'єктами ж державного управління виступають сфери та галузі економіки, суспільного життя, соціальні процеси, на відміну від

прямого управління окремими суб'єктами господарювання, що мало місце у радянському минулому. Але це не означає, що різноманітні організації перестають бути об'єктами державного управління, лише змінюється характер державно-управлінського впливу, його форми і методи.

Виходячи з вищезазначеного, **державне управління** можна визначити як виконавчо-розпорядчу діяльність органів виконавчої влади та, у передбачених законом випадках, недержавних органів з метою владно-організуючого впливу на суспільні відносини.

Окрему увагу хотілося б приділити сутності державного управління діяльністю юридичних осіб приватного права.

Слід зазначити, що об'єктами управлінського впливу можуть бути різноманітні організації, колективи людей, але не всі з них мають статус юридичної особи.

За ст. 80 Цивільного кодексу України (далі — ЦК), юридичною особою визнається організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку, наділена цивільною право- та дієздатністю, яка може виступати позивачем і відповідачем у суді.

Слід зазначити, що статус юридичної особи мають дуже різні за своєю природою організації: органи державної влади, органи місцевого самоврядування, об'єднання громадян, комерційні організації, різні установи тощо. З метою впорядкування їх форм та видів ЦК ввів поділ на юридичних осіб публічного права і юридичних осіб приватного права.

Частиною 2 ст. 81 ЦК визначається, що юридичні особи приватного права створюються на підставі установчих документів (статуту, засновницького договору, установчого акта), а юридичні особи публічного права — за розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади АРК або органу місцевого самоврядування. Суб'єкти державного управління в переважній більшості мають статус саме юридичних осіб публічного права, оскільки створюються для виконання публічних функцій.

Таким чином, **юридичними особами приватного права** визнаються організації, створені на підставі установчих документів і зареєстровані у встановленому законом порядку, наділені цивільною право- та дієздатністю, які можуть виступати позивачами і відповідачами в суді.

Юридичні особи приватного права створюються приватними особами для досяг-

нення приватних цілей (не завжди — одержання прибутку). Вони можуть бути створені у формі товариств, установ та в інших формах, встановлених законом (ч. 1 ст. 83 ЦК). Товариства, в свою чергу, можуть бути підприємницькими (господарські товариства та виробничі кооперативи) та непідприємницькими (громадські організації, політичні партії, релігійні організації, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків тощо).

В адміністративному праві до сьогодні дискутується питання про те, чи є юридичні особи суб'єктами адміністративного права і учасниками адміністративно-правових відносин, чи можна взагалі застосувати конструкцію юридичної особи, яка традиційно вважалася цивільно-правовою, для характеристики учасників адміністративно-правових відносин, чи є статус юридичної особи необхідним для участі у таких відносинах.

Одні вчені визначають в якості суб'єктів адміністративного права державні органи та різні організації, не акцентуючи уваги на наявності чи відсутності в них статусу юридичної особи [21]; інші поділяють суб'єктів на індивідуальні (фізичні особи) та колективні (державні органи, об'єднання громадян, комерційні організації тощо) [22], вважаючи, що категорія юридичної особи не може бути визначальною в адміністративно-правовому сенсі, оскільки вона не включає в свій зміст владні та інші немайнові повноваження, а лише свідчить про можливість даного суб'єкта самостійно або опосередковано брати участь у цивільному обороті. Але деякі вітчизняні вчені все ж розглядають юридичних осіб в якості суб'єктів адміністративного права та адміністративно-правових відносин [23] (поряд із фізичними особами та колективними утвореннями, що не мають ознак юридичної особи) зазначаючи, що організації у формі юридичних осіб є повноправними суб'єктами зазначених відносин.

Але слід зазначити, що ми розглядаємо передусім питання державного управління юридичними особами приватного права, тобто питання їх участі не стільки в адміністративно-правових, скільки в державно-управлінських відносинах. Такі відносини, звісно, є певною частиною адміністративно-правових відносин, але не обмежуються останніми, адже регулюються також нормами конституційного, фінансового, екологічного та інших галузей права. У свою чергу, ад-

міністративно-правові відносини охоплюють не тільки відносини у сфері державного управління, а й управлінські відносини недержавної сфери, що врегульовані нормами адміністративного права [24]. Отже, державно-управлінські та адміністративно-правові відносини перетинаються, але не співпадають. Таким чином, юридичні особи приватного права, будучи суб'єктом права та об'єктом управлінського впливу держави, можуть бути повноцінним учасником державно-управлінських відносин.

Характеризуючи зміст державного управління діяльністю юридичних осіб приватного права, особливо слід звернути увагу на зміни в характері такого управління, яке все частіше передбачає застосування непрямих, економічних методів впливу, не безпосереднє керування окремими організаціями, а вплив на їх зовнішнє середовище. Саме тому ми говоримо не про управління юридичними особами приватного права, а про управління їх діяльністю.

У зв'язку з цим все частіше йдеться про державне регулювання в різних сферах діяльності, зокрема в економіці, в тому числі діяльності суб'єктів господарювання, яке передбачає вплив не стільки на об'єкти управління, скільки на їх зовнішнє середовище, створення умов для їх діяльності, в той час, як управління є цілеспрямованим впливом саме на об'єкти. Державне регулювання передбачає альтернативні варіанти діяльності керованих об'єктів, тому часто його ототожнюють з використанням непрямих (економічних, заохочувальних, стимулюючих) методів управлінського впливу. Але погоджуємося з думкою про те, що державне регулювання не може бути використане без застосування методів безпосереднього впливу на об'єкти управління, і тому державне регулювання неможливе без державного управління [25].

Отже, **державне управління діяльністю юридичних осіб приватного права** можна визначити як виконавчо-розпорядчу діяльність органів виконавчої влади та, у передбачених законом випадках, недержавних органів з метою владно-організуючого впливу на діяльність юридичних осіб приватного права.

Визначення сутності державного управління неможливе без з'ясування його принципів та функцій.

Принципи державного управління можна визначити як основоположні заса-

ди, в тому числі закріплені в законах та інших нормативно-правових актах, що відображають об'єктивні закономірності його організації та здійснення. Це ті базові настанови, засади, які визначають характер управлінського впливу держави на суспільні відносини, тому глибоке вивчення сутності державного управління неможливе без розгляду принципів, на яких воно засновується.

Існує багато різних класифікацій принципів державного управління, але найбільш поширеним є поділ на загальні (соціально-правові) та спеціальні (організаційні) принципи [26]. До загальних принципів державного управління, які мають загальносоціальний характер, реалізуються на всіх рівнях державного управління та, як правило, закріплені у нормативному порядку, належать принципи: демократизму; законності; публічності; гласності; участі громадян в управлінні державою; відповідальності держави перед особою за свою діяльність.

До спеціальних принципів, які відображають організаційні аспекти побудови та діяльності органів державного управління, належать: галузевий; функціональний (міжгалузевий); територіальний; поєднання єдиноначальності та колегіальності; поєднання централізації та децентралізації; відповідальності за прийняті рішення.

У процесі державного управління діяльністю юридичних осіб приватного права особливою значення набувають:

- принцип законності, коли державні органи та посадові особи в своїй діяльності мають керуватися Конституцією і законами, а також приймати нормативно-правові акти, що їм не суперечать;
- принцип відповідальності держави перед особою за свою діяльність — передбачає можливість юридичної особи оскаржити рішення чи дії органів держави в судовому порядку;
- галузевий та функціональний принципи, що передбачають управління об'єктами, що належать як до однієї галузі (освіта, охорона здоров'я, транспорт тощо), так і незалежно від галузевої належності відповідних організацій;
- поєднання централізації та децентралізації, особливо при управлінні економікою, вплив на діяльність суб'єктів господарювання, де перевага надається децентралізації (делегуванню владних повноважень на місцевий рівень).

Функції управління є основою для

формування структури керуючої системи та взаємодії її компонентів, саме тому їх вважають однією з фундаментальних категорій науки державного управління. Функціями державного управління вважаються конкретні види та напрями управлінського впливу держави, що характеризуються однорідністю та ціллювою спрямованістю.

Серед функцій державного управління, як правило, виділяють загальні, спеціальні та допоміжні [27].

Загальні функції характерні для будь-якого процесу управлінського впливу та властиві будь-якому органу державного управління. До них належать: планування, прогнозування, організація, регулювання, координація, облік, контроль. Спеціальні функції відображають особливості даного суб'єкта чи об'єкта державного управління (наприклад, технічне чи методичне керівництво, технічний контроль, спеціальні види нагляду тощо) і поділяються на види залежно від сфер управління: в економічній сфері, адміністративно-політичній, соціально-культурній. Допоміжні функції не виражають як такого управлінського впливу, а призначені для обслуговування процесу управління в рамках загальних та спеціальних функцій (наприклад, діловодство, юридичне обслуговування тощо).

Загальними функціями державного управління діяльністю юридичних осіб приватного права є всі вищезазначені загальні функції, але найбільш важливими серед них, на наш погляд, є функції регулювання, координації і контролю. Через *регулювання* здійснюється безпосереднє керівництво поведінкою керованих об'єктів, діяльністю юридичних осіб, управлінські процеси відбуваються в заданому напрямі (через нормативно-правові акти, податкову систему, різні стандарти, митні тарифи тощо). *Координація* передбачає узгодження діяльності різних державних органів для досягнення спільної мети та завдань. Належне забезпечення діяльності юридичних осіб приватного права, яка залежить від рівня економічного розвитку держави, стану фінансової та податкової систем тощо, неможливе без координації діяльності держави на всіх рівнях. *Контроль* дає можливість встановити дійсний стан справ щодо виконання завдань управління, про стан керованого об'єкта, спрямований на забезпечення законності та дисципліни в процесі державного управління.

Зазначені функції можуть також розглядатися як спеціальні щодо діяльності юридичних осіб приватного права, оскільки відображають особливості конкретного суб'єкта та об'єкта управління.

На підставі вищевикладеного можна дійти таких висновків.

Державне управління діяльністю юридичних осіб приватного права є владно-організуючою, виконавчо-розпорядчою та підзаконною діяльністю. Ця діяльність здійснюється органами виконавчої влади та спеціально повноваженими недержавними органами.

Юридичними особами приватного права визнаються організації, створені на підставі установчих документів і зареєстровані у встановленому законом порядку, наділені цивільною право- та дієздатністю, які можуть виступати позивачами і відповідачами в суді.

Юридичні особи приватного права є повноцінними учасниками адміністративно-правових та державно-управлінських відносин. Зміст державного управління їх діяльністю передбачає застосування непрямих, економічних методів впливу і

практично виключає безпосереднє керування окремими організаціями.

Державне управління діяльністю юридичних осіб приватного права можна визначити як виконавчо-розпорядчу діяльність органів виконавчої влади та, у передбачених законом випадках, недержавних органів з метою владно-організуючого впливу на діяльність юридичних осіб приватного права.

Принципами державного управління діяльністю юридичних осіб приватного права є принцип законності, принцип відповідальності держави перед особою за свою діяльність, галузевий та функціональний принципи, поєднання централізації та децентралізації.

Загальними функціями державного управління діяльністю юридичних осіб приватного права є функції планування, прогнозування, організації, регулювання, координації, обліку, контролю, але найбільш важливими серед них є функції регулювання, координації і контролю. Їх також можна розглядати як спеціальні щодо діяльності юридичних осіб приватного права.

ПРИМІТКИ

1. Чиркин В. Е. Система государственного и муниципального управления : учебник / В. Е. Чиркин. — М. : НОРМА, 2009. — С.13.
2. Алексин А. П. Административное право Российской Федерации : учебник / А. П. Алексин, А. А. Кармолицкий, Ю. М. Козлов. — М. : ЗЕРЦАЛО, 1996. — С. 4.
3. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / ред. кол. : В. Б. Авер'янов (гол.) [та ін.]. — К., 2007. — Т. 1. Загальна частина. — С. 71.
4. Цветков В. В. Сутність державного управління / В. В. Цветков // Державне управління в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. — К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 1999. — С. 14.
5. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : курс лекций / Г. В. Атаманчук. — М., 1997. — С. 29—30.
6. Адміністративне право України : підручник / за ред. Ю. П. Битяка. — К. : Право, 2000. — С.282.
7. Адміністративне право України : підручник / за ред. Ю. П. Битяка. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — С. 7.
8. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / ред. кол. : В. Б. Авер'янов (гол.) [та ін.]. — К., 2007. — Т. 1. Загальна частина. — С. 74.
9. Административное право Украины : учебник / под общ. ред. С. В. Кивалова. — О. : Юрид. лит., 2003. — С. 173.
10. Атаманчук Г. В. Зазнач. праця. — С. 34; Малиновський В. Я. Державне управління : навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. та допов. / В. Я. Малиновський. — К. : Атіка, 2003. — С. 154.
11. Малиновський В. Я. Зазнач. праця. — С. 161.
12. Державне управління: теорія і практика / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. — К. : Юрінком Інтер, 1998. — С. 120.
13. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / ред. кол. : В. Б. Авер'янов (гол.) [та ін.]. — К., 2007. — С. 81; Ярошенко І. Сутність державного управління у сфері соціального захисту / І. Ярошенко // Юридична Україна. — 2007. — № 10. — С. 28.

14. Административное право : учебник / под ред. Л. Л. Попова. — М. : Юристъ, 2002. — С. 21—22; Адміністративне право України : підручник / за ред. Ю. П. Битяка. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — С. 11—12; Атаманчук Г. В. Зазнач. праця. — С. 27—29.
15. Государственное управление и исполнительная власть: содержание и соотношение / под ред. Л. Л. Попова. — М., 2011. — С. 25—26.
16. Административное право Украины : учебник / под общ. ред. С. В. Кивалова. — О. : Юрид. лит., 2003. — С. 173.
17. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / ред. кол. : В. Б. Авер'янов (гол.) [та ін.]. — К., 2007. — Том 1. Загальна частина. — С. 78.
18. Адміністративне право України : підручник / за ред. Ю. П. Битяка. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — С. 8.
19. Атаманчук Г. В. Зазнач. праця. — С. 38.
20. Цветков В. В. Суспільна сутність державного управління та еволюція його змісту / В. В. Цветков // Державне управління: теорія і практика / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. — К. : Юрінком Інтер, 1998. — С. 36.
21. Колпаков В. К. Адміністративне право України / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. — К. : Юрінком Інтер, 2003. — С. 75—76.
22. Административное право : учебник / под ред. Ю. М. Козлова, Л. Л. Попова. — М. : Юристъ, 2001. — С. 45; Стеценко С. Г. Адміністративне право України / С. Г. Стеценко. — К. : Атіка, 2007. — С. 92.
23. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / ред. кол. : В. Б. Авер'янов (гол.) [та ін.]. — К., 2007. — Т. 1. Загальна частина. — С. 185; Административное право Украины : учебник / под общ. ред. С. В. Кивалова. — О. : Юрид. лит., 2003. — С. 121.
24. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / ред. кол. : В. Б. Авер'янов (гол.) [та ін.]. — К., 2007. — С. 180.
25. Там само. — С. 83.
26. Государственное управление и исполнительная власть: содержание и соотношение / под ред. Л. Л. Попова. — М., 2011. — С. 15; Колпаков В. К. Зазнач. праця. — С. 19; Стеценко С. Г. Зазнач. праця. — С. 52.
27. Государственное управление и исполнительная власть: содержание и соотношение / под ред. Л. Л. Попова. — М., 2011. — С. 24; Адміністративне право України : підручник / за ред. Ю. П. Битяка. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — С. 126; Ярошенко І. Зазнач. праця. — С. 30.

Ильницкая Надира. Сущность государственного регулирования деятельности юридических лиц частного права.

Статья посвящена анализу сущности современного государственного управления, а также исследованию особенностей государственного управления деятельностью юридических лиц частного права путем рассмотрения характерных признаков государственного управления, его принципов и функций.

Ключевые слова: государственное управление, юридические лица частного права, признаки государственного управления, принципы государственного управления, функции государственного управления.

Plnitskaya Nadira. The essence of public regulation of the legal entities of private law.
This article analyzes the nature of modern public administration, as well as the research of the features of public administration activities of the legal entities of private law by considering the characteristic features of public administration, its principles and functions.
Key words: public administration, legal entities of private law, the signs of public administration, the principles of public administration, public administration functions.